

Verdronken

RACHEL WARD
VERDRONKEN

Citaten John Steinbeck, pp. 20 en 200, *Van muizen en mensen*, vertaling: Clara Eggink, 1940, Rainbow Essentials, Uitgeverij Maarten Muntinga bv, Amsterdam 2004
Oorspronkelijke titel: *The Drowning*
Oorspronkelijke uitgave: Chicken House
Copyright © 2013 Rachel Ward
Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2014 Chicken House, Amsterdam

Vertaling: Sabine Mutsaers
Omslag: Nanja Toebak
Foto omslag: Getty Images
Binnenwerk: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4231 4
ISBN e-book 978 90 443 4232 1
NUR 285
D/2014/8899/6

www.chickenhouse.eu
www.thehouseofbooks.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Het idee voor dit boek komt van een verhaal dat mijn echtgenoot me vertelde. Een van zijn collega's was tijdens een zwempartij met twee vrienden in een meer door de bliksem getroffen. Ik heb de bliksem geschrapd, maar het idee van drie mensen in een meer is blijven hangen. Ik heb dit boek geschreven toen ik voor onbepaalde tijd verlof had genomen van mijn werk. Het is een soort bizarre liefdesbrief aan mijn stadje waar ik tien jaar heb gewerkt. Ik moet er wel bij zeggen dat dit boek niet over dat stadje gaat of over de mensen daar. Ook hebben de tragische gebeurtenissen in Groot-Brittannië tijdens de zeer heftige regenval in 2012 niets met dit boek te maken. Helaas komt verdrinking vaak voor en bij het schrijven van dit verhaal werd het mij duidelijk hoe bijzonder pijnlijk dit is voor de nabestaanden die iemand zijn verloren door verdrinking. Ik wil absoluut geen zout in de wond wrijven, maar ik schrijf altijd over realistische zaken die iedere dag gebeuren. Als jij iemand bent verloren door verdrinking of door een overstroming dan is dit boek misschien niet geschikt voor jou. Voor de overige lezers hoop ik dat jullie van dit verhaal genieten... en dat jullie er kippenvel van krijgen.

Rachel Ward

Bath, november 2012

Proloog

‘Stop. We moeten ermee ophouden. Het is voorbij, mensen. We hebben ons best gedaan. Ik stel het tijdstip officieel vast op vier uur zeventien.’

Ik doe mijn ogen open. Er valt een regendruppel pal in mijn linker oog. Snel sluit ik beide ogen weer. Dan gluur ik door mijn wimpers, voorzichtiger nu. Het regent nog steeds. Waterbommen die uit de grijze lucht vallen. Er zit van alles in mijn mond. Zand. Steentjes.

Ik draai mijn hoofd opzij en spuug het uit.

Dan zie ik een gezicht, op een meter afstand van het mijne. Het haar plakt aan zijn voorhoofd als een stel glanzende slangen. Uit de mond, de smalle lippen een beetje geopend, loopt een straaltje water. Bleke huid, besmeurd met modder. De ogen dicht, twee stugge streepjes korte wimpers.

Het is mijn gezicht.

Een zoevend geluid, vanaf zijn voeten langs zijn benen omhoog, via zijn middel helemaal tot aan zijn schouders. De hand die de rits dichttrekt houdt even stil en maakt het klusje dan af door de zak tot bovenaan te sluiten. Een slaapzak. Ze hebben de jongen ingesloten. Hoe moet hij nu ademen?

Dadelijk ben ik aan de beurt. Ik weet dat het gaat gebeuren. Maar ik slaap niet. Ik ben wakker.

‘Rits me niet dicht.’ Ik hoor de woorden in mijn hoofd, maar mijn lippen bewegen niet. ‘Rits me niet dicht.’ Mijn stem probeert het wel, maar blijft steken in mijn keel.

Iemand pakt me bij mijn benen. Een ander grijpt mijn armen beet. Ik ben aan de beurt. Ze gaan me in een zak stoppen. Ik probeer me te verzetten, maar mijn armen en benen zijn te zwaar. Ik kan niets doen. Kan me niet verroeren, niet praten, niet helder nadenken.

Inmiddels lig ik op een soort plank, waarop ik vanaf de grond in een grote auto word getild. De deuren slaan dicht. We laten de jongen achter.

Maar nee, de deuren worden weer opengerukt. Daar zal je hem hebben. Voetstappen, gekreun van inspanning als ze hem inladen. Ik kijk opzij. Als de zak nog steeds dicht is, zal ik proberen mijn stem terug te vinden en te vragen of ze de rits een stukje open kunnen laten, zodat ik zijn gezicht kan zien en hij wat frisse lucht krijgt.

Maar het is de jongen niet. Er ligt nu een meisje naast me, ze kijkt me strak aan. Haar oogmake-up is uitgelopen over haar hele gezicht, alsof ze langzaam smelt, maar haar lippen zijn blauw, ze heeft kippenvel op haar armen en ze huivert. Ook zij heeft die starende blik, ze staart me aan, en dan knippert ze met haar ogen – één keer, twee keer – en begint te gillen.

1

De vrouw die zegt dat ze mijn moeder is regelt voor ons een taxi naar huis. Zij gaat aan de ene kant zitten, ik aan de andere kant, alsof we ons allebei vastklampen aan het raampje. Tussen ons in blijft veertig centimeter plastic zitting vrij. Riemen vast.

De lucht in de taxi blijft achter in mijn keel steken. Een mengeling van plastic en boenwas en braaksel. Aan de binnenspiegel bungelt een blauw boompje. ‘Nieuwe Auto Geur’ staat erop. Als nieuwe auto’s zo ruiken, mogen ze ze van mij houden.

Naar huis. Ik heb er geen beeld bij, maar ik weet dat ik het niet wil. Ik wil terug naar het ziekenhuis. De verpleegster was aardig voor me, en dat kan ik niet zeggen van de vrouw die aan de andere kant van de achterbank zit, in een veel te groot, glimmend joggingpak, en met een gezicht dat eruitziet alsof ze uitgeput is van het huilen. Zo te zien wil ze net zomin bij mij zijn als ik bij haar. Ze kijkt me amper aan en heeft nog geen woord tegen me gezegd, haar lippen opeengeklemd tot een grimmig streepje.

Ik ga terug. Zal ik het doen? Aan de hendel rukken en het portier opentrappen? Uit de auto springen en wegrennen? Te laat. De taxi neemt een bocht en meerdert vaart, en dan is het ziekenhuis verdwenen.

Ik zit in de val.

Ik druk mijn voorhoofd tegen het glas. Het is koud tegen mijn huid. Ik vind het een fijn gevoel, troostend. Ik rol mijn gezicht eroverheen, zoveel mogelijk vel tegen de gladde, harde ruit, en duw mijn neus plat opzij, zodat mijn mond en kin contact maken met het glas. Dan druk ik nog harder, tot mijn lippen veranderen in twee dikke slakken. De vrouw gluurt met roodomrande ogen mijn kant op.

‘Wat doe je nou?’ zegt ze. ‘Carl, hou daar verdomme mee op.’

Ze steekt haar hand naar me uit en trekt aan mijn arm. Ik verzet me. Dan laat ze me los en geeft een harde mep tegen mijn achterhoofd. Door de kracht van de klap schiet mijn gezicht naar voren over het glas, en mijn wang wordt besmeurd met spuug. En onmiddellijk is er de echo van al die andere keren dat ze me heeft geslagen, vermenigvuldigd tot een reeks, als een lange rij spiegels. Als ze zich weer terugtrekt aan het andere uiteinde van de achterbank stromen de tranen over haar gezicht. En ik weet dat het waar is wat ze allemaal zeiden: ze is mijn moeder. Ik krijg een zwaar gevoel in mijn buik als de flarden van herinneringen door mijn hoofd buitelen. Haar haar naar achteren gebonden. De lucht van bier in haar adem. Haar hand die nagloeit op mijn huid. Stemverheffing. Een man die schreeuwt. Een vrouw die gilt.

Dichtslaande deuren. Ook andere herinneringen, een warboel waar ik geen grip op krijg.

Maar één ding is zeker: ze is mijn moeder. De enige die ik heb. Ik weet niet of ik liefde voor haar voel of haat, angst of medelijden.

Ik schuif bij het raampje vandaan en veeg met mijn mouw langs mijn gezicht.

‘Moet je nou kijken wat een smeerbeel. Verdomme, hoe oud ben je nou? Je broer is net dood, kun je niet een beetje respect tonen?’

Hoe oud ben ik? Zelfs dat weet ik niet.

Ze boent haar tranen weg. ‘Een jongen van vijftien doet zoiets niet.’

Ik schud mijn hoofd en probeer mijn eigen tranen te verdrijven, die nu naar buiten dreigen te komen. Dan hoor ik een stem in

mijn hoofd, telkens weer: *Laat haar niet zien dat je huilt. Als ze je ziet huilen, heeft zij gewonnen. Jongens huilen niet, Cee.* Ik knipper met mijn ogen, bijt op mijn lip en wend me van haar af naar het raam.

De wereld waar we doorheen rijden ziet er zo normaal uit. Winkels en huizen en auto's en mensen. Niets ervan komt me bekend voor. Als we een aantal grote huizen passeren, vraag ik me af of wij daar ergens wonen, maar op de een of andere manier weet ik dat het niet zo is. Waarom kan ik het me niet herinneren? Als we de stad uit zijn, blijft er alleen nog wat vervallen bebouwing over, totdat we een kleiner dorp in rijden, met aan de rand ervan een grote steenfabriek. Somber kijk ik naar de afhaalrestaurants, winkeltjes met tweedehandsspullen en de dichtgespijkerde etalages in de hoofdstraat. Op de stoep bij een kiosk staat een reclamebord. De voorkant kan ik niet lezen omdat we te snel rijden, dus draai ik me om en kan nog net de woorden op de achterkant zien: TRAGEDIE BIJ HET MEER – LAATSTE NIEUWS.

Een oude vrouw met een winkelwagentje passeert het bord. Ze loopt op pantoffels.

‘We zijn er bijna,’ zegt mijn moeder als we vanuit de hoofdstraat een sjofele woonwijk in rijden. Drie minuten later houden we halt aan de achterkant van een rij winkels. Het bedrag op de meter is 12,60 pond. Mijn moeder pakt haar portemonnee uit haar tas. Ze haalt er een briefje van tien uit en begint naar muntjes te vissen.

‘Een, twee,’ zegt ze dan, ‘en twintig, dertig... verdomme, ik krijg die rottingen bijna niet te pakken.’ Ze is nu bij het kopergeld aanbeland, grabbelend in de uithoeken van haar portemonnee, waarna ze de muntjes in haar handpalm bekijkt en nog een keer graait. Nu zie ik dat het topje van haar rechterpink ontbreekt. Geen vingertop, geen nagel, de pink houdt gewoon op bij het laatste kootje. En ik weet dat ze niet zo is geboren, maar ik kan me niet herinneren hoe ze het topje is kwijtgeraakt. Het is me ooit verteld... iemand heeft het me verteld. ‘Tweeënveertig, vierenveertig...’ Ze heeft het niet. Ze heeft niet genoeg geld.

De man bekijkt haar zonder enige emotie. Hij wacht gewoon op zijn geld. Iedereen kan zien dat het niet gaat lukken, maar het is alsof hij het haar wil horen zeggen. En uiteindelijk moet ze wel.

‘Ik heb niet genoeg,’ zegt ze. ‘Twaalf pond zeventenveertig, meer kan ik er niet van maken.’

Hij kijkt haar een minuut lang strak aan en besluit dan dat hij beter af is zonder ons. Opeens kan hij niet wachten om van ons af te komen. ‘Geef maar hier,’ zegt hij met uitgestoken hand.

De auto begint al te rijden als ik het portier dichtgooi. Met piepende banden gaat hij ervandoor.

‘Nou moet ik die klotesleutels nog zien te vinden.’ Mijn moeder rommelt weer in haar tas. We staan onder aan een korte, stenen trap. ‘Loop maar vast naar boven,’ zegt ze. ‘Ik kom eraan.’

Ik kijk omhoog: de paar treden komen uit op een galerij. Er flitst een beeld door mijn hoofd. Een jongen die op mij lijkt dendert de trap af en vliegt de muur over. Op de plek waar ik nu sta wordt hij opgewacht door een meisje met donker haar. Ik speel de beelden telkens opnieuw af in mijn hoofd, zie hem als Batman over die muur vliegen terwijl zij naar hem opkijkt, met een lachje om haar mond. Ze probeert niet te laten merken dat ze onder de indruk is, maar dat is ze wel. De jongen. Het meisje. Ik ken ze, maar het valt nog niet helemaal op zijn plaats. Hij moet wel mijn broer zijn. Dat kan niet anders.

De beelden in mijn hoofd zijn als spinnenwebben die over het trapje geweven zijn. Teer en kwetsbaar. Ik wil er niet doorheen banjeren, wil ze niet stukmaken. Ik wil niet dat ze verdwijnen. Het liefst zou ik hier blijven staan, blijven kijken tot ik het allemaal weer weet. Tot ik het voel. Het komt terug, dat weet ik zeker. Het is er al, als een woord dat op het puntje van mijn tong ligt. Als ik gewoon blijf staan kijken...

Mijn moeder beent langs me heen. ‘Gevonden,’ zegt ze. ‘Kom, ik moet wat drinken.’

Ik sta nog naar boven te staren, maar ze gaat de trap op, heel langzaam, en de betovering is verbroken. Haar joggingbroek is te

lang, de zoom rafelig van het over de vloer slepen. Boven aan de trap draait ze zich om.

‘Kom nou, Carl!’ Ze geeft een ruk met haar hoofd om haar woorden kracht bij te zetten en blijft dan naar me staan kijken. Afwachtend. ‘Carl?’

‘Mam, ik...’

‘Wat is er nou? Kom hier, dan gaan we naar binnen. We nemen wat te drinken om deze rottag even te vergeten.’

Ik sleep me de trap op, ga naar haar toe. Ze speelt met de sleutels in haar hand. Ze kijkt naar de sleutels, niet naar mij. Ik ben nu boven, maar ze verroert zich niet.

‘Mam,’ zeg ik.

Nog altijd kijkt ze niet op. Ze laat haar hoofd hangen; het geblondeerde piekhaar valt aan beide kanten langs haar gezicht. Haar scheiding is een zigzaglijn die schrikbarend roze afsteekt tegen de donkere uitgroei. Er drupt iets op haar vingers. En nog een keer. Dan komt er een verstikt geluid uit haar keel. O god, ze huilt weer. Ik probeer iets te zeggen om het te laten ophouden.

‘Mam, niet doen. Stil maar.’

Op de een of andere manier was het makkelijker toen ze tegen me tekeerging. Dit is erger, veel erger.

Ik ben niet lang, maar wel langer dan zij. Ik zou mijn arm om haar schouders kunnen slaan, maar ik moet steeds denken aan de klap die ze me heeft gegeven in de taxi.

Haar tranen vallen nu op het beton. Ze staat daar maar, klein en alleen, friemelend met haar sleutels. Huilend. En het is afschuwelijk, echt afschuwelijk. Ik moet iets doen.

Ik schuifel wat dichterbij haar toe en til mijn arm op. Hij blijft in de lucht hangen, op een paar centimeter afstand van haar lichaam, en dan laat ik hem voorzichtig over het bovenste gedeelte van haar rug zakken. Ik krom mijn vingers, zodat ik haar schouder vasthoud. Eerst reageert ze niet en voel ik me idioot, onhandig, maar net als ik mijn arm weer wil weghalen, kantelt ze haar hoofd naar me toe. Een klein beetje maar; haar kruin raakt nu

mijn wang. Ik weet niet wat ik moet doen. Ik laat haar schouder los en geef een paar klopjes op haar rug.

Ze trekt haar hoofd terug en snift luidruchtig.

‘Doe jij het maar,’ zegt ze, zo binnensmonds dat ik moeite heb haar te verstaan, en ze geeft me de sleutels. Ze zijn nat van haar tranen. Ik veeg ze af aan mijn trui en loop de galerij op. Iedere maisonnette heeft een eigen binnenplaatsje tussen de galerij en de voordeur, een soort tuintje. Bij nummer 1 staan een paar konijnehokken en er slingert felgekleurd plastic speelgoed op de grond; een driewielertje ligt op zijn kant. Bij nummer 2 is niets anders te zien dan een eenzame vuilnisbak in een verder lege ruimte. Bij het huis ernaast ligt net zoveel rotzooi op de grond als in de vuilnisbak: flessen, een paar ervan aan scherven, en blikjes. Er staan twee plastic stoelen waarvan ik vermoed dat ze ooit wit zijn geweest, een ervan met een scheve poot, en een oude leunstoel waarvan de vulling naar buiten puilt. En er liggen bloemen. Hele bergen bloemen in plastic verpakking, opgestapeld bij de deur. Daardoor weet ik dat dit ons huis moet zijn.

De bloemen zijn voor mijn broer, die verdronken is. Het is me keer op keer verteld, maar het is niet meer dan een verhaal. Iets wat een ander is overkomen. Ik kan me er niets van herinneren. Ze zeiden dat mijn geheugen wel terug zou komen, maar dat is moeilijk voor te stellen als je niet eens meer weet waar je woont.

Bij het hek blijf ik staan. Mijn moeder voegt zich bij me en samen gapen we naar ons voortuintje. ‘Ik wist niet dat hij zoveel vrienden had,’ zegt ze zwakjes.

Ik duw het hek open en loop naar de deur, waarbij ik me met mijn voeten een weg baan door de bloemenzee. Aan sommige bossen zit een kaartje geniet, met een handgeschreven boodschap.

‘Niet tegen de bloemen schoppen,’ zegt mijn moeder. Ze loopt achter me en raapt de boeketten op.

Ik steek de sleutel in het slot. Mijn hand trilt. Als ik de deur heb opengemaakt, laat ik mijn moeder als eerste naar binnen gaan,

met haar armen vol bloemen. Ik pak de bossen die ze heeft laten liggen en loop de gang in. Binnen ruikt het muf, naar verschaalde drank en verschaalde sigarettenrook. Ik loop achter mijn moeder aan naar de keuken. Een mottig grijs plastic aanrecht, grijze kastdeurtjes en een tafeltje dat tegen de muur geschoven is.

Ze gooit de bloemen op een hoop op de grond en loopt naar de ijskast. Vanuit de deuropening kan ik zien wat erin staat: twee sixpacks bier, een klein pak melk, een fles ketchup en een fles bruine saus.

Mijn moeder pakt een blik bier, trekt het open, werpt haar hoofd in de nek en giet de inhoud naar binnen. Haar keel gaat op en neer bij het doorslikken van de ene grote slok na de andere, tot het blik leeg is. Ze pakt er nog een. 'Wil jij ook?' Ze houdt me een blik voor.

'Doe maar,' zeg ik. Alles om de ellende van de terugkeer naar deze puinhoop te verdoven. Ik leg de bloemen die ik buiten van de grond heb geraapt op tafel en pak het blik aan. Trek het open en neem een grote slok. De bittere smaak vult mijn mond, en er gaat een nieuwe knop om in mijn hoofd. Ik lig languit ergens in het gras, met kabbelend water vlak bij mijn voeten. De jongen is er ook, de jongen die op mij lijkt, we drinken als gekken, onze T-shirts uit vanwege de zon. Ik voel de warmte op mijn gezicht en mijn schouders, het kriebelen van het gras aan de elleboog waar ik op steun. De jongen neemt een lange haal van zijn sigaret en blaast de rook in de richting van het meer.

Ik heb een brok in mijn keel. Het voelt alsof ik moet overgeven. Moeizaam slik ik het bier weg. Mijn moeder lurkt aan haar tweede blik alsof haar leven ervan afhangt. Als het leeg is, zet ze het weg. De ijskast staat nog open. Ze buigt zich ernaartoe.

'Pak deze maar,' zeg ik, en ik steek haar mijn nog bijna volle bierblik toe.

'Nee, die is van jou. Er is nog meer.'

Ze heeft alweer een nieuw blik gepakt en lurkt het net zo snel leeg als de vorige twee. Nog even en ze is van de wereld. Ik hou

mijn blik in de hand, maar drink er niet meer uit. Ik kijk alleen maar.

‘Mam...’

Ik wil haar tegenhouden, haar vertellen over de zon en het water. Ik wil haar vragen naar de jongen. De jongen die door de lucht kon vliegen en op zijn voeten landde als een kat.

Mijn broer.

Rob.

‘Wat is er?’ vraagt ze.

‘Kunnen we niet gewoon... praten?’

Ze kijkt me vluchtig aan en wendt dan snel haar blik af. Ze voelt zich in een hoek gedreven, denk ik. Alsof het idee te moeten praten haar bang maakt.

‘Ik ben moe, Carl. Het was een verdomd zware... Laat me gewoon even wat drinken. Praten komt later wel, dat belooft ik,’ zegt ze.

‘Maar...’

‘Niet doen, Carl, ik heb dit nodig,’ snauwt ze. Haar stem klinkt broos, alsof ze ieder moment kan breken, in tranen kan uitbarsten. Ik wil niet dat ze weer gaat huilen, dus ga ik aan de kant als ze naar de voorkamer loopt. Daar gaat ze op de bank zitten, het ene blik bier in haar hand, het andere naast zich op de vloer, binnen handbereik. Ik blijf in de deuropening staan. Ze kijkt niet naar me en doet geen poging een gesprek te beginnen.

‘Mam,’ zeg ik na een paar minuten. Mijn moeder zet het op een zuipen terwijl ik niet eens weet waar mijn slaapkamer is.

Ze kijkt op, geschrokken, alsof ze was vergeten dat ik er ben. ‘Wat is er?’

‘Waar slaap ik?’

Ze knijpt niet-begrijpend haar ogen tot spleetjes. ‘In je kamer,’ zegt ze uiteindelijk, op een toon die aangeeft dat ik een stomkop ben. Wij zijn uitgepraat. Einde verhaal. Ze wendt zich van me af, naar de televisie die niet aanstaat. Ik kan het niet langer verdragen om met haar in één vertrek te zijn. Hierbeneden zijn duidelijk

geen slaapkamers, dus loop ik naar boven, maar halverwege de trap blijf ik staan. Dit zou gemakkelijk moeten zijn: naar boven gaan en een kamer in lopen. Stelt niks voor. Gewoon de ene voet voor de andere zetten.

Maar ik voel me een indringer, iemand die in andermans huis rondloopt.

Als ik opkijk zie ik drie deuren en mijn benen weigeren dienst. In een ervan zitten drie gaten. Ik staar er een poosje naar en vraag me af hoe die daar gekomen zijn, maar opeens hoor ik in gedachten weer het lawaai van Rob die de gaten in de deur stompte. Eén, twee, drie, met gebalde vuisten, een enorme woede. Dan, in een flits, draait hij zich naar me om en zijn vuist belandt in mijn gezicht.

Ik draai me om, ga zitten en neem een teug uit het blik bier dat ik nog in mijn hand heb.

Waar was hij zo woedend over?

Nog een slok. En nog een. Ik ben alleen met het bier en de trap en de duisternis. Zo blijf ik zitten drinken tot het allemaal weer is weggeëbd. De drank valt me zwaar op de maag, maar doet zijn werk. Ik voel de scherpe kantjes verdwijnen. En ik ben moe, ik zou wel een dutje kunnen gebruiken. Kom op, Carl. Het lege bierblik laat ik op de trap staan. Ik hijs me overeind en ga naar boven, met mijn handen aan beide kanten langs de muren slepend. Het behang voelt bobbelig onder mijn vingers. De flintertjes hout van het rauhfaser hebben iets geruststellends. Hoe vaak heb ik dit al gedaan, deze muren gevoeld? Doe ik dit altijd als ik naar boven loop?

Ik volg de overloop naar de eerste deur. Die staat open. Een tweepersoonsbed, de vloer bezaaid met vrouwenkleding, een gammele ladekast vol flesjes en potjes en allerlei make-upspullen. Daarnaast is de badkamer. Ik loop verder en blijf staan voor de laatste deur. Ik maak een vuist en steek die in een van de gaten. Er blijft ruimte over. Hij was groter dan ik. Mijn grote broer.

Ik duw de deur open en ga naar binnen.

2

De bedompte lucht vult mijn hele hoofd. Ik kan niet zeggen waar het hier naar ruikt, maar ik word overspoeld door emoties, vage herinneringen. Op de vloer liggen twee matrassen parallel naast elkaar, tegen de muren, met een meter of wat tussenruimte. Verder is er weinig te zien. Rondslingerende kleding. Een paar tijdschriften. Lege blikjes. In een hoek een paar vishengels.

Twee matrassen, geen kussens, geen lakens zoals in het ziekenhuis, alleen slaapzakken. Een oranje en een groene. De groene is van mij. Hoe weet ik dat? Ik ga op de slaapzak zitten en dan, omdat ik niets anders te doen heb, kruip ik erin, met schoenen en al. Met twee handen trek ik het nylon omhoog tot alleen mijn ogen en neus er nog bovenuit steken. Ik lig op mijn zij en kijk naar Robs matras aan de andere kant van de kamer, waar zijn oranje slaapzak in een verfrommelde hoop bovenop ligt.

En dan hoor ik weer de rits die dichtgetrokken wordt, over zijn gezicht en zijn kruin. Ik zie zijn gezicht voor me, vol moddervegen: zo was het er nog, zo was het verdwenen. Ingesloten.

Als ik mijn ogen dichtdoe, ben ik onder water. Voor me een spartelende wirwar van armen en benen. Het water drukt me naar beneden, mijn longen doen zeer, een doffe druk die overgaat in een scherpe pijn. Ik krijg geen lucht. Ik moet...

Als ik mijn ogen opendoe, ben ik alleen in de puinhoop van deze smerige kamer. Ik adem moeizaam, de lucht die ik inhaleer en uitblaas voelt tweedehands, laat een zure smaak achter op mijn tong. Ik denk terug aan mijn ziekenhuiskamer, hoe licht en wit en schoon die was. Het rook er naar ontsmettingsmiddel. Nu steek ik mijn neus in de slaapzak en snuif. De bedompte lucht van oud zweet. Ik walg ervan, maar het heeft ook iets geruststellends. Dit ben ik. Dat moet wel, het is mijn slaapzak. Zo ruik ik dus.

Maar wie ben ik? En wie was mijn broer? Vond ik hem leuk? Vond hij mij leuk? Nee, niet als ik afga op mijn herinnering van daarnet op de trap.

Ik denk na over wat ze me hebben verteld: 'Je broer is dood. Het was een ongeluk. Hij is verdronken.' Waarom voel ik niets? Ik moet wel een monster zijn, want ik ben niet verdrietig.

Een poosje blijf ik stilliggen. Het is nu donker buiten, maar het licht van de overloop valt door de openstaande deur naar binnen. Ik kijk en luister en probeer het allemaal in me op te nemen. Dit huis. Mijn thuis. Binnen is het stil, geen geluiden van beneden, maar ik hoor wel de tv van de burens, en mensen die op straat lopen, auto's die komen en gaan, dichtslaande deuren. Er zit een donkere plek op het plafond, in de hoek boven Robs matras. Er is op de muur geschreven.

Het lijkt wel of ik vanaf een andere planeet hier terechtgekomen ben, neergeplant in het leven van een ander, een leven dat ik vanaf nu moet oppakken. Ik wil terug naar het ziekenhuis. Dit is mijn thuis niet. De vrouw beneden is mijn moeder niet. De jongen die dood is was niet mijn broer. Het is een vergissing, een vreselijk misverstand.

Ik tril nu. Ik ben bang. Dit kan ik niet aan, ik wil hier niet zijn.

Weer dringt die lucht mijn neus binnen, de geur die een lichaam achterlaat in een ruimte wanneer je er iedere nacht slaapt. En die geur zegt me dat ik het mis heb. Dit is wel degelijk mijn huis, mijn kamer. Er is geen ontkomen aan.

Ik sla mijn armen om me heen en rol me op in mijn slaapzak,

maar het lukt me nog steeds niet om me te ontspannen. Zonder erbij na te denken maak ik een arm los en reik onder mijn matras, en mijn vingers sluiten zich om iets hard en plats. Ik haal het tevoorschijn. In het schemerlicht zie ik de kaft van een gebonden boek. De titel staat er in grote letters op, wit op zwart: *Van muizen en mensen*. Liggend op mijn zij sla ik het open op de eerste bladzijde. Er is niet genoeg licht om bij te lezen, maar dat is niet nodig, want de woorden komen tot me vanuit de nevel in mijn hoofd: *Een paar mijl ten zuiden van Soledad stroomt de rivier de Salinas dicht langs de oever aan de zijde der heuvels en wordt diep en groen. Warm is het water ook, want het is glinsterend in de zon gegleden voordat het de smalle kreek bereikt.*

‘Cee, doe verdomme dat klotelicht uit.’

‘Ik lig nog te lezen.’

‘Je hebt dat boek al zeshonderd keer uit.’

‘Nou en?’

‘Doe goddomme het licht uit. Ik ben kapot.’

Met het boek tegen mijn borst gedrukt, nog steeds weggedoken in de slaapzak, schuifel ik over de vloer tot mijn gezicht boven Robs matras hangt, boven zijn oranje slaapzak. Ik steek mijn neus erin en snuif diep. De stof stinkt, net als die van mijn slaapzak, maar toch anders. Ik sluit mijn ogen weer en dan hoor ik zijn ademhaling.

‘Je moet welterusten zeggen, Cee,’ zegt hij. En ik weet dat hij dat iedere avond zegt. Zei. Dat zei hij altijd.

Hij droeg me op welterusten te zeggen en dan zei ik: ‘Trusten, Rob.’

Waarna hij zei: ‘Trusten, Cee.’

Elke avond.

Nu zeg ik: ‘Trusten, Rob,’ en ik hou mijn ogen gesloten, daar in de ruimte tussen onze bedden, met mijn hoofd op zijn matras.

Zijn ademhaling is regelmatig en langzaam, en ik merk dat ik met hem meeadem. Het boek valt op de grond en ik dommel in. Langzaam val ik in slaap.